

Motion till riksdagen

1987/88:N10

av Lars Sundin m. fl. (fp)

med anledning av prop. 1987/88:25 med förslag om tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1987/88

Under några decennier har tekoindustrin genomgått en betydande strukturell omvandling. Sålunda har antalet anställda i branschen minskat från omkring 115 000 årsarbetare år 1950 till omkring 25 500 år 1987. Det är en mycket kraftig nedgång som särskilt hårt drabbat vissa regioner, t. ex. Sjuhäradsbygden med dess ensidigt sammansatta näringsliv, och kvinnorna som sedan gammalt utgjort en stor del av tekos arbetsstyrka. Fortfarande är 80 % av de anställda inom konfektionsindustrin kvinnor och över hälften inom textilindustrin!

Tekoindustrins produktionskapacitet har totalt minskat, men många företag har utvecklat en produktionsinriktning med betydande framgång. Tekoindustrin betyder mycket för sysselsättningen i vissa regioner och orter. Det finns för närvarande omkring 650 företag, de flesta små och medelstora, inom branschen. De är spridda i mer än 150 av landets kommuner.

Dessa företag omsätter drygt 10 miljarder kronor och sysselsätter ca 31 000 hel- eller deltidsanställda personer. Den svenska tekoindustrin svarar för drygt 2 % av den totala industriproduktionen. Tekovaror exporteras för ca 6 miljarder kronor och tekoexporten svarar för ca 2 % av den totala svenska exporten. Som jämförelse kan nämnas att den svenska tekoexporten därmed är större än exporten av järnmalm.

Tekoindustrin utgör således alltså en viktig del av det svenska näringslivet. Den har i väsentligt avseende visat sig kunna bemästra de hårda villkor den haft att verka under. Detta hade inte varit möjligt utan visst statligt stöd, som började ges i början av 1970-talet och som sammanlagt uppgått till omkring 4 miljarder kronor.

Tekoindustrin tillför det svenska samhället inkomster som avsevärt överstiger kostnaderna för statens stödåtgärder. Den ger åtskilliga människor sysselsättning och trygghet. Dess produkter kännetecknas av god kvalitet och design, vilket vittnar om stor yrkesskicklighet.

Tekobranschen har i dag en stabilare struktur än tidigare men det kan konstateras att branschen har – och har haft en lång rad av år – en genomsnittligt svagare lönsamhet än övriga industribranscher i landet. Detta har fått till följd att det i dag saknas riskkapital för offensiva investeringar inom tekoindustrin, som är nödvändiga för att den i en relativt nära framtid helt skall kunna stå på egna ben.

För att kunna klara en framtida situation utan direkta statliga stöd menar vi att det hittillsvarande stödet varit en defensiv lösning och föreslår att det omfördelas och utbetalas i form av ett utvecklingslån.

Utvecklingslånen med nedan redovisade utformning skulle kunna bli en för tekoindustrin offensiv industripolitisk åtgärd och en stimulans till framtidsinriktade investeringar. Utvecklingslånen skulle därmed bidra till ett riskkapital tekoindustrin behöver för att få en bättre konkurrenskraft och på sikt förutsättningar att öka marknadsandelarna. Lånen, som skall vara generella och konkurrensneutrala, förutsätter en motprestation av tekoindustrins företag.

Detta är utvecklingslånet

Avskrivningslån för utveckling och anpassning av tekoindustrin

Utvecklingslånen är avsedda för tekoföretag med inhemsk produktion för att finansiera investeringar och satsningar på offensiv utveckling.

Lånen skall beviljas med belopp som beräknas efter antalet produktionstimmar och utbetalas kvartalsvis. Lånet skall beräknas med en fast kronokoefficient per faktisk produktionstimma – definierad på samma sätt som för det särskilda sysselsättningsbidraget.

De berörda företagen skall senast den 1 april resp. budgetår till statens industriverk (SIND)/utvecklingsfonden inkomma med uppgift om det beräknade antalet produktionstimmar för det kommande året räknat från den 1 juli. Företagets uppgifter skall ha fastställts i samarbete med de lokala fackliga organisationerna. Dessutom presenterar företaget – även här efter samarbete med de lokala fackliga organisationerna – en plan över vilka investeringar man avser att använda utvecklingslånet till.

Därefter skall SIND/utvecklingsfonden som har att granska företagens lånegrundande investeringsplaner – fastställa och godkänna antalet timmar per företag för kommande år. Detta beslut utgör underlag för fastställande av de preliminära kvartalsvisa utbetalningarna. Beslutet skall kunna överklagas.

Utbetalning av lånebeloppet skall ske kvartalsvis den 1 juli, den 1 oktober, den 1 januari och den 1 april. Företagens ansökan om utanordning skall vara myndigheten till handa en månad före utbetalningstillfället.

Lånen skall kunna beviljas årsvis och i princip vara ränte- och amorteringsfria. I anslutning till en förnyad årsansökan om utvecklingslån skall företaget redovisa det faktiska antalet produktionstimmar under det föregående låneåret samt redovisa de faktiska kostnaderna för avskrivningsberättigade investeringar. Uppgifterna skall styrkas av *företagets revisor* och de *fackliga organisationerna*. Företagen skall efter ansökan till SIND/utvecklingsfonden kunna erhålla avskrivning av lånet med ett belopp som motsvarar antalet faktiska produktionstimmar multiplicerat med en lånekoefficient om 5 kr. och 50 öre (5:50) per produktionstimma. Detta dock under förutsättning att företagen kan redovisa avskrivningsberättigade investeringar för motsvarande belopp.

För erhållit lån på upp till 200 000 kr. får företagen möjlighet att göra avskrivningar med 100 %. Om det totala lånebeloppet under ett år överstiger 200 000 kr. får företagen på det överstigande beloppet (200 000) endast göra avskrivningar på 75 %. Det innebär att företag med höga investeringsbehov och stora utvecklingslån själva aktivt medverkar till viss självfinansiering av åtgärder.

Eventuell mellanskillnad mellan preliminärt utbetalt belopp och slutligt fastställt belopp skall omedelbart regleras. Ett företags avskrivningslåneberättigade investeringar – som visst år uppgår till högre belopp än utvecklingslånet – skall kunna avskrivas även kommande år med det överskjutande beloppet.

Uppburet lån som inte används för avskrivningsberättigade investeringar skall återbetalas med ränta (diskonto plus 3 %).

De investeringar och offensiva satsningar som skall kunna anses avskrivningsberättigade är följande:

1. Kompetenshöjande personalutbildning.
2. Produktionsförbättrande och rationaliseringshöjande åtgärder/investeringar inom produktion, administration och organisation samt åtgärder för att förbättra de anställdas arbetsmiljö.
3. Marknadsföring/marknadskommunikation.
4. Produktutveckling/design.

Kostnaderna skall kunna avse såväl hårdvara som konsultinsatser eller anställning av expertkunskap.

Beslut om införande av utvecklingslån bör omfatta en treårsperiod.

Riksdagen bör därför besluta om att utvecklingslån införs för den svenska tekoindustrin i enlighet med vad som ovan sagts och med ikraftträdande senast den 1 juli 1988.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi
att riksdagen beslutar att omvandla "äldrestödet" till utvecklingslån
för utveckling och anpassning av tekoindustrin fr. o. m. budgetåret
1988/89 i enlighet med vad som anges i motionen.

Stockholm den 24 november 1987

Lars Sundin (fp)

Elver Jonsson (fp)

Kerstin Keen (fp)

Olle Grahn (fp)